

(i) Printed Pages : 7

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	1	1	8
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	2
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 2nd Semester

1048

ECONOMICS (In all Mediums)

(Macro Economics)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :— Attempt **five** questions in all, selecting at least **one** question each from Sections A, B, C and D. Question No. **1** is compulsory.

(Compulsory Question)

1. Attempt any **nine** of the following :

- (a) What do you mean by macro economics ?
- (b) What is consumption function ?
- (c) Features of MPC (Marginal Propensity to Consume).
- (d) Define induced investment.
- (e) Discuss two determinants of effective demand.
- (f) What are the main features of multiplier ?
- (g) What is full employment ?
- (h) Mention main features of money.
- (i) Define near money.
- (j) What is velocity of money ?

(k) What is Fisher's equation of quantity theory of money ?

(l) Define banking.

9×2=18

SECTION-A

2. Discuss Keynes' psychological law of consumption. What are its implications ? 18

3. What is meant by MEC (Marginal Efficiency of Capital) ? Discuss the factors that influence it. 18

SECTION-B

4. Explain and criticise Say's Law of market. 18

5. Explain Keynesian theory of income and employment. 18

SECTION-C

6. Critically examine liquidity preference theory of rate of interest. 18

7. How credit is created by banks ? Give limitations of credit creation. 18

SECTION-D

8. Define inflation. What are the causes of inflation ? Suggest measures to correct it. 18
9. What is Fiscal Policy ? Discuss the role of fiscal policy as a stabilisation policy. 18

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- कुल पांच प्रश्न करें। भाग क, ख, ग तथा घ में से एक प्रश्न करना जरूरी है। प्रश्न सं. 1 अनिवार्य है।

(अनिवार्य प्रश्न)

1. कोई नौ प्रश्न करें :

(क) समष्टि अर्थशास्त्र से आपका क्या अभिप्राय है ?

(ख) उपभोग फलन क्या है ?

(ग) सीमान्त उपभोग प्रवृत्ति की विशेषताएं।

(घ) प्रेरित निवेश की परिभाषा दीजिये।

(ङ) प्रभावपूर्ण मांग के दो निर्धारकों का वर्णन करें।

(च) गुणक की मुख्य विशेषताएं क्या हैं ?

(छ) पूर्ण रोजगार क्या है ?

(ज) मुद्रा के मुख्य लक्षणों का वर्णन करें।

(झ) निकट मुद्रा की परिभाषा दीजिये।

(ञ) मुद्रा की चलन गति से क्या अभिप्राय है ?

(ट) मुद्रा के परिभाग सिद्धांत का फिशर समीकरण क्या है ?

(ठ) बैंकिंग की परिभाषा दीजिये।

9×2=18

भाग-क

2. केन्ज के उपभोग के मनोवैज्ञानिक नियम पर चर्चा करें। इसका महत्व क्या है ? 18

3. पूंजी की सीमान्त उत्पादकता से क्या अभिप्राय है ? इसे प्रभावित करने वाले तत्वों की व्याख्या कीजिये। 18

भाग-ख

4. 'से' के बाजार नियम की व्याख्या तथा आलोचना कीजिये। 18

5. केन्ज के आय तथा रोजगार सिद्धांत की व्याख्या कीजिये। 18

भाग-ग

6. ब्याज के तरलता अधिमान सिद्धांत की आलोचनात्मक व्याख्या कीजिये। 18

7. बैंकों द्वारा साख निर्माण कैसे किया जाता है ? साख निर्माण की सीमाएं दीजिये। 18

8. मुद्रा-स्फीति की परिभाषा दीजिये। मुद्रा स्फीति के कारण क्या हैं ? इसके नियंत्रण के उपाय लिखिये। 18
9. राजकोषीय नीति क्या है ? स्थिरता नीति के रूप में राजकोषीय नीति की चर्चा करें। 18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਕੋਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੇ। ਭਾਗ ਓ, ਅ, ਏ ਅਤੇ ਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

1. ਕੋਈ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ :

(ੳ) ਸਮੱਸ਼ਟੀ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

(ਅ) ਉਪਭੋਗ ਫਲਨ ਕੀ ਹੈ ?

(ੲ) ਸੀਮਾਂਤ ਉਪਭੋਗ ਪ੍ਰਵ੍ਰਤੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ।

(ਸ) ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ।

(ਹ) ਪ੍ਰਭਾਵਪੂਰਨ ਮੰਗ ਦੇ ਦੋ ਨਿਰਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

(ਕ) ਗੁਣਕ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ?

(ਖ) ਪੂਰਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕੀ ਹੈ ?

(ਗ) ਮੁਦਰਾ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

(ਘ) ਨਿਕਟ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ।

(ਙ) ਮੁਦਰਾ ਵੇਗ ਕੀ ਹੈ ?

(ਚ) ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਪਰਿਮਾਣ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਫਿਸ਼ਰ ਸਮੀਕਰਨ ਕੀ ਹੈ ?

(ਛ) ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ।

9×2=18

ਭਾਗ—ੳ

2. ਕੇਨਜ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤ 'ਉਪਭੋਗ ਦੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਿਕ ਨਿਯਮ' ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
ਇਸਦਾ ਮਹੱਤਵ ਕੀ ਹੈ ? 18

3. ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਸੀਮਾਂਤ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18

ਭਾਗ—ਅ

4. 'ਸੇ' ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰੋ। 18

5. ਕੇਨਜ ਦੇ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

18

ਭਾਗ—ੲ

6. ਵਿਆਜ ਦੇ ਤਰਲਤਾ ਅਧਿਮਾਨ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

18

7. ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਖ ਨਿਰਮਾਣ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? ਸਾਖ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੱਸੋ। 18

ਭਾਗ—ਸ

8. ਮੁਦਰਾ-ਸਫੀਤੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਮੁਦਰਾ ਸਫੀਤੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ? ਇਸਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਾਅ ਲਿਖੋ। 18
9. ਰਾਜਕੋਸ਼ੀ ਨੀਤੀ ਕੀ ਹੈ ? ਸਥਿਰਤਾ ਨੀਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਜਕੋਸ਼ੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18